

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz bordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 24.

Sztrájk és anarchia.

Ausztria virágzó kikötő városában, Triesztben és Spanyolország legnagyobb gyárvárosában, Barcelonában csaknem egyszerre óriási sztrájk ütött ki, melynek nyomában forrongás, anarchia támadt s ennek elnyomására mindkét helyen statáriumot, rendkívüli ostromállapotot kellett életbe léptetni, de Barcelonában ez sem birta megfékezni a lázadást, ma már az egész vidéken valóságos forradalom dúl, mely valószínűleg a kormányt is elsöpri helyéről, sőt lehet, hogy nagyobb bajokba is dönti a szerencsétlen, sok megpróbáltatásnak kitett országot.

A londoni dock-munkásoknak emlékeztetésére sztrájkja óta alig volt a kontinensen hasonló jelentőségű sztrájk, mint a trieszti és barcelonai. Triesztben 20,000, Barcelonában 40,000 munkás vett részt a sztrájkban, de ez utóbbi helyen legújabb táviratok szerint már százeken sztrájkolnak.

A franciaországi és belgiumi újabb sztrájkoknál nagyobb munkástömegek vettek ugyan részt, de e két utóbbi, t. i. a trieszti és barcelonai sztrájkoknak a tulajdonképpeni jelentőségét a nyomokban támadt anarchikus mozgalom adja meg.

Triesztben a sztrájkot a hajómunkások, névszerint a fűtők indították. Nem fizetés-emelést kértek, hanem a rendkívüli munkának külön díjazását és a munkaidőnek pontosabb meghatározását. A sztrájk megoldása elég simán és gyorsan ment. A Lloyd-társulat kiküldött három megbízottat, a sztrájkoló munkások is ugyanannyit és rövidesen megegyeztek. De ez a megegyezés már akkor történt, mikor 15 emberélet esett áldozatul a zavargásoknak.

A sztrájk mihelyst nagyobb mérvet ölt, rendszeren nagy zavargásoknak okozója. Ha tíz-husz ezer munkás sztrájkol, dolog helyett az utcákon sétál vagy gyülekeznek, már ez elég egy-egy kis zavargásra, a melyben aztán ügyesen tudnak halászni az anarchisták, a kik valószínűleg lesnek az ilyen alkalomra, sőt sokszor már a sztrájk rendezésébe is befolynak. Triesztben pedig sok az anarchista, hisz az Olaszországból kitiltott anarchistáknak éppen Trieszt a gyűléshelye és tanyája. Így aztán nem csoda, hogy csakhamar torlaszok emelkedtek

Trieszt utcáin s a rendőrség képtelennek bizonyult a rend fentartására, a mi még a nagy számban kirukkolt katonaságnak is, ismételt sortűz után is, alig sikerült.

Barcelonában mindjárt a kezdetén vadul indult a sztrájk. A sztrájkolók fel voltak fegyverkezve, egy adóhivatalt és egy kolostort már az első nap felgyújtott a felzúgott tömeg. Ilyen előzmények után érthető, hogy itt is használta fegyverét a kirendelt katonaság. A zavargásoknak ötven emberélet esett áldozatul. Közöttük persze sok olyan van, aki egészen ártatlan a dologban. Triesztben például egy uri ember a postára akart menni levelet feladni, — ott a posta épület előtt érte a gyilkos golyó, mely rögtön halálát okozta.

És ha ilyen zavargások ellenében, amelyekben kockára van téve a békés polgároknak élete és vagyona, az állam is kivételes eszközökhöz nyúl, elrendeli a statáriumot és kivételes rendszabályokkal korlátozza a gyülekezési szabadságot — reakcióval vádolják érte az illetékes kormányt és követelik a polgárok felfüggesztett alkotmányos jogainak visszaállítását.

Nem tartozunk azok közé, akik ridegen és mereven elítélik a sztrájkot, de itt már nem a sztrájkról van szó, hanem a lázadás megfékezéséről és a forrongás megszüntetéséről; — ez pedig első sorban kötelessége az államhatalomnak. És ha a rendes eszközök elégteleneknek bizonyulnak e célra, akkor bizony csak a kötelességét teljesíti az államhatalom, ha — bár a polgári jogok ideiglenes megszorításával — rendkívüli eszközöket vesz alkalmazásba.

Nekünk, magyaroknak különben semmi közünk e két lázadáshoz. De Trieszt elég közel van hozzánk, jó lesz vigyázni, hogy a tűz át ne csapjon országunkba.

Visszavont petíciók.

Tegnap volt kitéve a Kurián a Luby Béla képviselő mandátuma ellen beadott petíció tárgyalása. Minthogy azonban a támadó kérvényt visszavonták, a tárgyalás elmaradt és Luby, a ki a Kossuth-pártnak tagja, eszerint igazolt képviselő. — Visszavonták továbbá az utolsó napokban a Nagy Mihály, gróf Andrássy Géza és Benke Gyula országgyűlési képviselők választásai ellen beadott petíciókat is. A Kuria zárt ülésében tudomásul vette a bejelentéseket s így tárgyalások e petíciók dolgában sem lesznek.

A doroghi választás.

Esztergom megye doroghi kerületében *Sacellary* György szabadalvópártit választották képviselővé, miután *Perczel* Béla méppárti jelölttel szemben 386 szónyi többséget kapott. A bukott párt megtámadta a választást s a petícióval, *Paiss* Andor tanácselnök vezetésével tegnap foglalkozott a Kuria. Mielőtt az érdemleges tárgyalásra sor került volna, a megválasztott képviselő védője, dr. *Bunczel* Alfréd alaki okból a kérvényt visszautasítani kérte. Kérelmét arra alapította, hogy a petícionáló tíz választónak ebbeli minőségét igazolta ugyan kir. közjegyző, de a tanúsítványban nincsen benne kifejezve az, hogy a nevezettek az 1901-ik évre érvényes listában szerepelnek, csupán annyit, hogy a választók névjegyzékében benne vannak. Lehetséges e szerint, hogy csak egy régebbi év névjegyzékébe vannak felvéve s az sincs kizárva, hogy nem választók, hanem csupán hasonló lakosai a kerületnek. Miután a kérelemhez dr. *Edvy-Ilés* Károly választásvédő is hozzájárult, dr. *Telétleni* pedig, mint a kérvényező képviselője teljesen megfelelőnek mondotta a közjegyzői okiratot, a bíróság visszavonult. Rövid tanácskozás után a Kuria alaposnak találta a védelem részéről emelt alaki kifogást és a petíciót visszautasította.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 24.

Elnök: Gróf *Apponyi* Albert megnyitja az ülést.

Következik

a költségvetés.

Első szónok

Csernoch János, bírálja a költségvetést. Az adókat szaporították, a postaköltségeket emelték stb., mindezek nem egészséges viszonyok akkor, amidőn az államnak pénzkészletei évről-évre szaporodnak. Ez helytelen és igazságtalan politika. Az állam nagy tőkét elvon az ipar és kereskedelemről. Szenved e miatt a mezőgazdaság is. A mi kis haszna volna a gazdának, azt is a közvetítő kereskedelem vágja zsebre.

Példával illusztrálja, hogy a magyar állam mai háztartása nem helyes. Ezután áttér a fogyasztási szövetkezetekre s azokat, dacára Sándor Pál ellene mondott beszédének; igenis hasznosnak tartja s a népre áldásosnak. A közérdek kívánja, hogy minél több szövetkezet létesüljön, mert ezek hazafias missiót teljesítenek.

A tisztviselők helyzetét sem tartja egészségesnek. A kistisztviselők nyomorognak, a nagyobbak nem a magyar államot, hanem a kormányt szolgálják. Addig míg a kormány azt a bizonyos nyomást gyakorolja a tisztviselőkre, ez állapotok sanálva nem lesznek. Kívánja a szolgálati törvény behozatalát mielőbb és a

gőzmalom kitévő minőségű örleményei napi árban itt is kaphatók. Megrendelések kívánatra házhoz szállítatnak. Pontos és előzékeny kiszolgálásról biztosítja kiváló tisztelettel

Első gyulai gőzmalom házikenyer sütődjé és lisztraktára.

Szt. László-tér. Fő-utca. Staroveszki-utca. Telefon 394. Telefon 402.

Minden órában
 friss házikenyer.

Az Első gyulai gőzmalom házikenyer sütődjé és lisztraktára

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy a Fő-utczán, Bethlen-ház (Kiss Dávid tőzsdéje mellett) a vevőközönség kényelmére egy elárúsító helyet nyitott. — A mai naptól fogva az általánosan ismert és városszerte közkeveltségnek örvendő «gyulai» házikenyer és a gyulai

tisztviselők fizetésének kellő rendezését. A liberálisok ma egy gyűjtőnév, mely alá sok minden fér, olyan az, mint egy protestáns tudós mondta a bibliáról: »Ez az a könyv melyben mindenki keresi és meg is találja dogmáját.« Erős hite és reménye, hogy ez nemsokára le fogja járni magát. Majd a polgári házasság ellen beszél, amely szintén a liberálisok gyűmölése.

Az állam lassanként kisajátítja az egész intelligenciát. A tisztviselők elvesztik függetlenségüket, mivel szolgálati szabályzatuk nincs.

A liberálisok örve alatt ma már a legkülönbözőbb elemek csoportosulnak. Kimutatja, hogy Deák Ferencz és Andrássy Gyula gróf igazi szabadelvűségétől mily messze van a mai liberálisok. Magyarországon ezer éves vetését elpusztította a vadonból előrohanó vadkan, mi a vetés mellett őt akarunk állni, hogy ennek a vadkannak további pusztítását megakadályozzuk.

A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

A főváros ügyei.

Morzányi Károly a főváros ügyét teszi szóvá. Felsorolja azokat a terheket, a melyek alatt a főváros majdnem összerokad.

1874—1901-ig 111 milliót fektetett be a főváros beruházásokra. Az iskolai kiadások a legutóbbi 20 évben ötszörösen emelkedtek, míg a bevétel csökkent.

A fővárost az állam több jövedelmi forrásból teljesen megfosztotta.

Eljön az idő nemsokára, hogy a főváros minden kerületében anyakönyvi hivatalokat kénytelen állítani fel, tehát felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a fővárosról vegye le a terhet.

Beszél a rendőrségről és helyteleníti, hogy a költségek egy nagy részét a főváros tartozik viselni. Egész Európában ehhez fogható példát nem találunk.

Kéri a kormányt, legyen a főváros közönségével méltányos és a terheknek egy nagy részétől váltsa meg.

Várady Károly minden baj okául a kormánynak osztrák politikáját tartja. (Helyeslés.) A hadsereg fordított kiadásokat tulsoknak tartja. A kormány folyton emeli a budgetet, a mi helytelen. Bécsnél folyton összekötésben áll, gazdasági oltan, gratulál és nem veszi észre, hogy az osztrák minket fumigál. Ez az udvari politika eredménye.

A költségvetést nem fogadja el.

Szünet.

A belényesi választás.

Szünet után

Fassie Tódor a belényesi választás vázolásával kezdi beszédét. Elősorolja, hogy a függetlenségi párt minő téves dolgokkal áttarta a népet, ha jelöltjére szavaz.

Kubik: Ki mondta ezt?

Fassie: Nemez főszolgabíró. (Ilyen nevű főszolgabíró nincs Bihar megyében. Szerk.) Ezek korteskedések voltak kérem, én nem szoktam a világba beszélni.

Pichler: Es még sem peticionáltak?

Zaj a függetlenségi párton, ellentmondások.

Pichler közbekiált: Tudná csak miket ígért Ballagi Sárospatakon!

Fassie: Folytatja a belényesi választás alkalmával történt visszaélések elősorolását.

Pichler: Halljuk! Hangosabban!

Fassie: Kérem közelebb jövelek, hogy jobban hallják. (Lejebb jön 4 paddal. Derűtség.) Őt magát is megtámadták. (Derűtség.) Menekülni volt kénytelen. (Zajos derűtség.) Elmondja menekülése részleteit.

Pichler közbekiált: Asszonyi dolgokról nem illik beszélni. (Derűtség.)

Fassie: Majdnem agyonütötték, amíg saját pártjához ért. (Derűtség.) Ezután áttér a nemzetiségi kérdésekre. Szerinte jobb az, ha a nemzetiségek itt az ország színe előtt mondják el a mit akarnak. Az oláhok közt is nagyon sok hazafiasan gondolkozó. Még 48-ban is volt, hát még mostan. Budavár bevételénél sok román vett részt. Ezért nem szabad a

Általánosban rámondani a románokra azt, hogy hazafiatlanok.

A költségvetést különben elfogadja.

Az ülés végén **Barta** Ferencz erősen védelmére kelt a függetlenségi választóknak.

Egy uriaszony kitüntetése.

A Fehér Kereszt-egylet ünnepe.

Nagyvárad, febr. 24.

A Fehér Kereszt-egylet nagyváradi fiókja annak ötletéből, hogy Klotild főhercegnő az egyesület fővédő anyja özv. Des **Echerolles** Kruspér Sándornét védőhelyettesül nevezte ki, lélekemelő ünnepséget tartott.

A kitüntetést a diszgyűlésen **Beöthy** László dr. főispán közölte Des Echerolles Sándornéval, akit az egyesület központi elnöke személyesen üdvözölt.

Az ünnepségről ez a tudósításuk ad számot:

A diszgyűlés.

A diszgyűlésen melyet a vármegyebáza széktermében vasárnap délelőtt tartottak, **Mezey** Mihály elnököt.

Jelen voltak:

Balázsházy Bertalanné, dr. Beöthy Lászlóné, dr. Berkovits Miklósné, Beroldingen Lili grófné, Balázsházy Margit, Balázsházy Olga, báró Gerliczy Félixné, Gerő Arminné, Grunwald Henrikné, dr. Gyémánt Jenőné, Huzella Gyulané, Sturschvenreiter Ida, dr. Kornstein Lajosné, dr. Márkus Lászlóné, Mezey Vilma, Nagy Ferenczné, báró Podmaniczky Emma, Sal Ferenczné, Szokoll Wildburg báróné, Szunyogh Lórádné, Schwartz Abrahamné, Wertheimstein Rózsika, Wertheimstein Sarolta, Wechsler Adolfné, dr. Beöthy László főispán, Tabódy József min. tanácsos, Ritoók Zsigmond kir. táblai elnök, Szunyogh Péter alispán, Rimler Károly polgármester-helyettes, Des Echerolles-Kruspér Károly, Sándor és Gilbert, Balázsházy Iván, Balogh Elemér, dr. Berkovits Miklós, Baranyi András, Bordé Károly, dr. Cziffra Kálmán, dr. Fráter Imre, Frankó Endre, Gerő Armin, dr. Gyémánt Jenő, dr. Gyöngyössy István, Jancsó Károly, Keszthelyi Zoltán, dr. Kornstein Lajos, Nagy Ferencz, dr. Máyer László, dr. Márkus László, Pap János, Reinle Gyula, dr. Rácz Ödön, Stark Gyula, dr. Walner Ödön, Wertheimstein Henrik.

Mezey Mihály elnök a diszgyűlés megnyitása után dr. Gyémánt Jenőt felkérte a jegyzőkönyv vezetésére, majd lendületes szép szavakkal jelent be a fényes kitüntetést, mely az egylet elnökségét, özv. Des **Echerolles-Kruspér** Sándornét érte. Felkérte a diszgyűlést, hogy alakítson bizottságot, mely a kitüntetett elnököt a gyűlésre meghívja. A küldöttség eljárt megbízásában s mikor az ünnepelt Des Echerolles-Kruspér Sándorné a teremben megjelent, a jelenlevők percenkig viharos éljenzéssel ültették.

Beöthy László dr. főispán szép beszéd kíséretében nyújtotta át az ünnepeltnek a kivételről szóló diszoklevelet, melyet Des **Echerolles-Kruspér** Sándorné uriaszony megthattottan köszönt meg a következő szavakkal:

Hódoló tisztelettel veszem a magas kitüntetés, melyben császári és királyi Fensége Klotild főhercegnő személyemet részesíteni méltóztatott. (Eljenzés.) S addig is, míg keresve az alkalmat, szerencsés lehetek ez megköszönhetni, nem tehetem, hogy már ez alkalommal hálámnak ne adjak kifejezést irántam tanúsított kegyességeért. (Leikes éljenzés.) Ugy vélem, hogy magas védnökönök nemes szíve intenzióinak az által fogok leginkább megfelelni, ha mint eddig tettem, ez után is teljes igyekezettel törekedni fogok a szegény elhagyott gyermekek ügyén segíteni. (Elénk tetszés.)

A nemes ügynek pedig az által teszek igaz szolgálatot, ha kérem a jó Istent, hogy magas védnökönök, Klotild főhercegnő és Fensége életét sokáig tartsa meg. (Leikes éljenzés.)

Büszke vagyok, hogy dr. Beöthy László szeretett főispánunk Öméltósága kezeiből veszem át e megbízatást.

Fogadja Méltóságod hálás köszönetemet ezen nem várt és érdemeit elismerésért. (Eljenzés.) Szavait mélyen bevésve szívembe, utmutatóul kell hogy szolgáljanak a jövőben, hogy azt, mit talán elmulasztottam eddig, lelkem teljes erejével megtenni fogom a jövőben s most csak arra kérem meg, hogy egyletünket jóindulatával mindenkoron támogatni sziveskedjék. Köszönöm Tabódy József kamarás ur ó Méltóságának, hogy személyesen fáradt le hozzánk s azt hiszem, fáradságát megjutalmazva tudja az által, hogy itt egyletünk haladását, fejlődését szemlélhette. (Tetszés.)

Elnöktársaimnak, a választmánynak és mindazoknak, kik oly szivesek voltak velem eddig is működni, köszönetet mondva, kérem őket és a közgyűlés tisztelt tagjait, hogy jövőre is vállalva működjenek a nemes, humanus cél érdekében. (Viharos, leikes éljenzés.)

A jelenlevők zajos ovációja alig csillapult el, a mikor a központ elnöke, **Tabódy** József az elnököt e díszes kitüntetés alkalmából meleg hangon üdvözölte.

Mezey Mihály elnök indítványozta ezután, hogy e lélekemelő szép ünnepélyről feleendő jegyzőkönyvben mondjanak nálás köszönetet Klotild főhercegnőnek, az elnököt ért díszes kitüntetésért. Indítványozta továbbá, hogy a diszgyűlés alkalmából Klotild főhercegnőnek táviratilag fejezzék ki hódoló tiszteletüket.

Az indítványt élénk lelkesedéssel fogadták a Klotild főhercegnőasszonynak a következő táviratot küldte a gyűlés:

Klotild főhercegnő Ő fenségének

Alcsuth.

Azon alkalomból, hogy Fenséged a nagyváradi Fehér Kereszt-egylet fiókja elnökötjét özv. Des Echerolles Kruspér Sándornét védnök helyettesi tiszttel kitüntetni kegyeskedett, a mai napon megtartott közgyűlés Fenségedet hódolatteljesen üdvözli. **Mezey** Mihály elnök, dr. **Gyémánt** Jenő titkár.

A lakoma.

Az elnök vendégszerető házában délután 2 órakor pompás lakoma volt, jelen voltak: Des Echerolles Kruspér Sándorné, özv. báró Gerliczy Félixné, özv. Grunwald Henrikné, br. Podmaniczky Emmike, Tabódy József es. és kir. kamarás, Beöthy László dr. főispán, Ritoók Zsigmond kir. itélő táblai elnök, dr. Echerolles Károly, Sável Kálmán kir. főügyész, Szunyogh Péter alispán, Mezey Mihály kir. közjegyző, Rimler Károly városi főjegyző, dr. Kornstein Lajos orvos, dr. Márkus László ügyvéd, dr. Gyémánt Jenő ügyvéd, Gyöngyössy István megyei alügyész, dr. Rácz Ödön a Fehér kereszt egylet főorvosa, Bordé Károly gondnok, Echerolles Sándor, Echerolles Gilbert és Reinle Gyula.

Az első pohárköszöntőt **Echerolles** K. Sándor mondotta. Hatásos szép szavakkal Klotild főhercegnőt éltette. **Tabódy** József az ünnepelt uriaszonyt köszöntötte fel lelkes szavakkal. **Echerolles** G. Gilbert, az illusztris vendégre, Tabódy József es. és kir. kamarásra mondott áldomást. **Rimler** Károly a vendégszerető háziasszonynak emelt poharat. Szellemes felköszöntőket mondtak még: **Gyémánt** Jenő, dr. Ritoók Zsigmondra, **Márkus** László dr. az Echerolles fiúkra, **Kornstein** Lajos dr. Szunyogh Péter alispánra, **Rácz** Ödön dr. pedig az egylet alelnököire és alelnökeire, **Mezey** Mihály Des Echerolles Károlyt, **Tabódy** József Gerliczy Félixné bárónőt éltette. Még több szép pohárköszöntő hangzott el s a késő délután órákig a legkitünőbb hangulatban maradt együtt a társaság.

TÁJÉKOZTATÓ

Márcz. 1. A nőegylet hangversenye a Sasban.
Márcz. 1. A »Nagyváradi Takarékpénztár« közgyűlése.
Márcz. 2. Az iparos kör közgyűlése.
Márcz. 20. Városi tisztújítás.
Márcz. 22—26. Sorozás Nagyváradon.

UJDONSÁGOK

- Márcz 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum bñjtiestélya a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
 Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
 Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárúnepélye.

* **Mátyás napja.** Tegnap Mátyás napját mutatta a kalendárium. Kemény, hideg időben tartotta az öreg bevonulását. Különben a szó-lás-mondás azt tartja, hogy ha Mátyás neri talál jeget, csiná, vagyis még hosszabb ideig lesz tél, ha pedig jeget talál, azt megtöri s vége a télnek. Hát tegnap talált jeget; a folyókák, tavak vékony jégérteggel vannak borítva. Az enyhe, esős időjárás után befogott a tél.

* **Bírói vizsgálat.** A nagyváradi kir. törvényszéknek két szorgalmas és tehetséges aljegyzője *Tátray Kálmán* és *Fest Géza* a bírói vizsgálatot kiváló sikerrel tették le Budapesten.

* **A Katholikus Szabad Liceum legközelebbi bñjti estélya,** mely eredetileg csütörtökre volt tervezve, közbejött körülmények miatt elmarad. E helyett *márczius 2-án*, vasárnap d. e. 11 órakor a főgimnázium disztermében énekel, felolvasással és zenével egybekötött *matiné* rendez a kör, melyre a meghívokat legközelebb expedálni fogják.

* **A király köszönete.** Ő császári és apostoli Felsége a szeretett fia, néhai *Rudolf* trónörökös által alapított nagy népismei munka, „*Az osztrák magyar monarchia irásában és képmében*” befejezése alkalmából a vállalat összes munkatársainak köszönetét nyilvánította *Széll Kálmán*hoz intézet legfelsőbb kéziratában, utasítva a miniszterelnököt, hogy ezt az illetékel megfelelő módon tudassa. Ugyanezen alkalommal legmelegebb köszönetét és teljes elismerését fejezte ki *Lónyay* grófnának, mint a ki *Rudolf* trónörökös halála után a vállalat védnökségét Ő Felsége beleegyezésével átvette és *Szögyény* Marich berlini nagykövetnek is, ki az igazgató-tanácsnak elnöke s *Rudolf* trónörökös akarataának végrehajtója volt. A »Budapesti Közlöny« tegnap száma a legfelső kéziratokat egész terjedelemben közli.

* **Betiltott tót könyv.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter február 5-én kelt 30.758. számú rendeletével az összes tót tannyelvű elemi iskolákból kitiltotta a *Slovensky slabikár* című tót olvasókönyvet. A nem éppen ritka esetet érdekessé teszi az a körülmény, hogy a tilalmazott tankönyv a *nyitrai ágostai evangélikus szeniorátus jóváhagyásával* látott napvilágot. A betiltás okául az említett olvasókönyvben foglalt több magyarellenes prózai s költői olvasmány szolgált, nevezetesen oly költemények, melyeket a tót tulzók a Felvidéken szélteben hosszában énekelni szoktak. A rendelet alapján a felsőmagyarországi tanfelügyelőségek elkobozták az iskolákban a tilalmas könyvet, viszont a tót tulzó nemzetiségi lapok, mintha csak összebeszéltek volna, egy s azon időben közlést az inkriminált költeményeket, így a szakolczai *Hlas*, a turóczenzmártoni *Narodnie Naviny* stb. A Felvidéken most kíváncsian várják, vajjon ennek a tüntetésnek lesz-e folytatása.

* **A világ legnagyobb hidja** kétségtelenül ez lesz, melyet most Canadában terveznek. Az új hid a Szent Lőrinc folyam két partját kötné össze Montreal és Longszegil között. Hossza 8800 láb, magassága a vizükre fölött 150 láb lesz. Szélessége 83 láb, vagyis azon két vasuti sínpar, két villamos és két kocsiút, valamint két gyalogut lesz.

* **Emlékoszlop a világosi fegyverletétel helyén.** *Varjassy* Arpád kir. tanácsos, aradi tanfelügyelő az *Aradi Nemzeti Szövetségnek* vasárnap délelőtt 11 órakor Arad városháza disztermében tartott közgyűlésén azt a hazafias indítványt tette, hogy azon helyen, a hol a magyar sereg 1849-ben az orosz tulerő előtt a fegyvert letette, a hegy lábánál a *Világos* és *Szöllös-Csigerél* között elterülő jelte-len sir, hol a fegyverletétel szomorú eredménye, a magyar szabadságharc utolsó felvonása lejátszódott, emlékkövel jelöltessék. A felállítandó emlékmű, mely az ország összes törvényhatósága és hazafias czélu egyletei által küldött felhatalmazott költömbökből lesz összeállítva, impozáns alakban fejezi ki majd az egész ország hazafias kegyeletét. A lélekemelő eszmét lelkesedéssel fogadták, a világosi tragédia helyén nem sokára oltárhoz járhat a magyar ember, ki a szabadságharc emlékeit becsülni tudja.

* **Halottrablás.** Lipót (Mosonmegye) köz-ségben megbotránkozottai eset történt. A község határában a Dunából egy holttestet fogtak ki. A hulla ruhájának zsebében pénz volt, ezt kivették, azután a hullát visszaolták a vízbe. Az eset kitűdött, a csendőrség nyomozást indított s a tetteseket feljelentették.

* **A vésztoi detektív.** Vészton *Grócz* Gyula szatócs és italmérőnek állandó vendége volt *Ókrös* Mihály odaváló gavallér, ki a valódi gavallérok példáját utánozva, nagyon szeretett mulatni s miután azon általános bajban szenvedett, hogy nem volt pénze, elhatározta, hogy szerez. E czélból 1901. április 7-én szintén *Grócz* Gyula koresmájában lopta a napot és megfigyelve, hogy a mérő asztal fiókjában sok pénz van, azon éjjel betörte az ablakot s behatolt az üzletbe, feltörte a fiókot és onnan 982 koronát elemelt s a bezárt ajtót belülről kinyitva, mint a ki jól végezte a dolgát eltávozott, a pénzt elásta és ettől kezdve már *Váradra* is bejárt mulatni. A legnagyobb utánjárás mellett sem lehetett nyomára jönni a tettesnek, míg valaki nem vállalkozott, hogy mint magádetektív kikutalja a tettest s tényleg sikerült is a sértettel 50 koronában kiegyezni. A titkos rendőr barátságát esküdött *Ókrös*nek, mivel azután együtt ittak mindaddig, míg egyszer *Ókrös* jelenlétében vett ki elásott pénzéből. A detektív feljelentette, de már csak 400 korona került meg.

* **Egy rabbi, akinek nem kell a magyar nyelv.** Ez a csornai rabbi. — *Kohnnak* hívják és *Farkasnak*, csoda-e, ha a magyart föl szeretné falni. Mivel ez még a rabbi urnak sem sikerül, hát a magyar nyelven tölti ki bosszuját. A csornai zsidó hitközség nagyobb-része azt kívánta, hogy a hirdetések az imaházban magyarul történjenek. A rabbi ez ellen tiltakozott s megakadályozására tervszerűen előkészült. Ugyanis febr. 15-én délelőtt az isteniszteleten a thórát a kántor kezéből kikapta s a szokás ellenére maga végezte a kántori teendőket, mialatt a rabbi tartó bocherek dobogtak, ordítottak. A hitközségi elnök intézkedése folytán délután csendőri fedezet alatt folyt le az isteni tisztelet. Ekkor a rabbi ima előtt németül szónokolt s *megátkozta mindazokat, kik a magyar nyelvű hirdetést behozták, sőt még gyermekeiket is átokkal sújtotta.* Hogy pedig nagyobb legyen a hatás, fűhívta a hívőket, hogy vele együtt vonuljanak ki a templomból, hogy ne keljen magyar szót hallaniok.

* **Munkát kérnek.** Nagyváradon a Szent László-templom környékén naponta tömegesen állanak a munkanélküliek, akiknek jó része inkább dologkerülő. Egy csapatot tiszteséges bér mellett hívtak a városháza építési munkálatai-

hoz, azonban a munkát kereken visszautasították. Más helyen pedig kérve esengenek munkáért a szegény emberek. Somogyi Lajos és Bagos Gábor kismarjai lakosok 30 társuk nevében is kérvényt intéztek Biharmegye alispánjához, hogy megyei munkával lássa el őket mert a legnagyobb nyomorban vannak. Bárhoj kész örömmel teljesítik a reájuk bizott munkát. A megye az államépítészeti hivatal közbejöttével intézi el a szegény emberek kérelmét.

* **Hymen.** A nagyváradi arany ifjuság egyik közkedvelt tagja *Tátray* Kálmán kir. törvényszéki aljegyző, tartalékos cs. és kir. hadnagy, tegnap tartotta eljegyzését *Richter* Károly budapesti ítélő táblai bíró nagyműveltségű leányával *Margittal*, *Nagy* Géza kir. ügyész sógoródjával. Az eljegyzés híre, miután a jegyes párt Nagyváradon sokan ismerik és kedvelik, városszerten örömet okozott s már eddig is számosan gratuláltak s híváltak nekik tartós boldogságot.

* **Elhunyt ifju.** Igaz részvétellel értesültünk a mély gyászról, a mely *Bánáty* Mártont és nejét sújtotta 18 éves fiók elhunytával. Az ifju halála széles körben keltett mély részvétet. Temetése ma, kedden délelőtt lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Bánáty Márton és neje *Giostra* Hedvig a maguk, valamint gyermekeik *Sajó* György és neje *Balázs* Irma, *Sándor* és *Rózsika*, ugyszintén számos más rokon, ösmerős és jóbarát nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják a szerető jó gyermek, illetve testvér, sógor és rokon *Bánáty* Ernő II. éves gyógyszerész gyakornoknak folyó évi február hó 23-án d. u. 3 órakor életének 18-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyane hó 25-én d. e. fél 10 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Fő-utca 802. számú gyásházánál beszenteltetni és a premontrai-rend templomában tartandó gyász szent mise után az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. február hó 24. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Zana felebbezése.** Nagyvárad város legutóbbi közgyűlése elhatározta, hogy az Őr-utcai községi elemi iskolát még ez évben, felépített s október 15-én beköltözik az iskola új otthonába. Zana Agoston a közgyűlés ezen határozatát meglebbezte. Felhozta, hogy a gyorsan épített iskola nedves lesz és a gyermekek járványos betegséget kapnak. Szóval leírja azokat a kifogásokat, a miket *Balogh* Döme elmondott a közgyűlésen. A tanács azonban nem tehet mást, mint felküldi elbirálás végett a felebbezést a belügy-miniszterhez. Az iskolából különben már költözködnék s márczius 1-én megkezdik a bontást.

* **Elveszett imakönyv.** Az olasz főpostahivaltól Széles-utczáig elveszett vasárnap egy fehér csontkötésű, 3 ezüstkapcsos imakönyv. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha lapunk kiadóhivatalában átadja.

x **Pártos Arnold** czég Nagyvárad, Bémer-tér czipő kalap és uri divat üzletében minden e szakmába vágó cikket *legolcsóbban* vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli czipők* és *Báli divatárak* nagy választékban. 45.

IRODALOM.

Jennie.

Egy érdekes könyv látható pár nap óta a kirakatokban. Hatalmas betűk hirdetik: **UJDONSÁG!** s ha az ember kíváncsi rá, ki is írhatta ezt az ujdonságot, két ismeretlen nevet talál a czimlapon. Egyik a szerző: *Gersdorff* A., másik a fordító: *Jennie*.

A szerzővel nincs sok okunk foglalkozni, ha csak legfeljebb nem akarjuk azt az udvariasságát megdicsérni, hogy kész örömet adta beleegyezését munkája lefordításához. Ezt azonban nem csudálom: tudta a német, kinek a tollára bizza művét.

Maga a munka érdekes, mint regény, bár irodalmi értéke nem emelkedik felül az átlagos jó színvonalon. A mi ránk nézve különösen érdekessé teszi a művet, az a fordító személyisége.

Tegyük fel, hogy valakinek kezébe kerül a munka (ilyen valaki bizonyára igen sok lesz Nagyváradon) s nem tudja, ki rejtőzik a fordító álneve alatt (ilyen valaki pedig kevés lesz Nagyváradon). A mint olvasni kezdi *A rossz embert*, egyszerre feltűnik neki a stílusban két vonás. Egyik a nőies finom gyöngédség, másik pedig a magyar nyelv bájos zenéje.

Ezek mindjárt felbresztik kíváncsiságát: ki lehet az a gyöngéd és finom lelkű nő, a kit a sorok sejtetnek? Még ennyiből nem igazodhatik el, mert hiszen a magyar nő mind gyöngéd és finom lelkű. Hanem ha az irány magyarosságát és magyar zenéjét megfigyeli, akkor már könnyű dolga van a kutatónak. A fordítóknak művészeknek kell lennie a zenében és az irodalomban egyaránt, a tollat épp oly könnyen kell kezelnie, mint a vonót, írónak és művészeknek kell lennie. Ha még az álnevet is elolvassa, akkor egyszerre tisztában lesz az illető azzal, hogy a fordító nem lehet más, mint *Szunyogh Lőrándné* urnő.

Hanem én kritikát akartam írni s most veszem észre, hogy voltaképpen a kutatás közben el is végeztem a kritizálást. És ez a kritizálás kellemes munka volt, mert élvezetet nyújtott. A hol az ember csak szépségekre bukka, ott könnyű dolga van a kritikusnak. S hogy végül egy kis önzés is beszéljen belőlem: kérem a fordítót, vegye kezébe a vonó mellett a tollat is minél többször s adjon alkalmat minél többször ilyen kellemes kritika írására.

Hogy a sablón ne maradjon el, megjegyezzük, hogy a könyv kapható valamennyi nagyváradai könyvkereskedésben s a 300 oldalas kötet ára csak 3 korona.

EGYESÜLETEK.

A függetlenségi népkör tisztújító közgyűlése.

A nagyváradai függetlenségi Népkör vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését saját helyiségében.

Az érdeklődés régen nem volt oly nagy a kör ügyei iránt, mint ez alkalommal; az összes helyiségek zsúfolásig megteltek tagokkal.

Jelen voltak:

Pálffy Béla, Arany Sándor, Czeglédi Jeremiás, Papp István, Zana Agoston, Grosz Jónás, Fehérvári Dezső, Berger József, Hann Lajos, Kadlecik Sámuel, Diósi Ferencz, Halász Lajos, Katona Mihály, Bujdosó Lajos, Weisz Lajos, dr. Pácz Sándor, Cser János, Gyenge Imre, Telcsér Mátyás, Széles Lajos, Hirschfeld Márton, Zimányi András, Szücs Ferencz, Nagy János, Fehér Adolf, Pintér Tamás, Zborai Gyula, Wégnér Mór, Palóczy Károly, Szabó Dezső, Löwy Mór, Szokoly Tamás, Sárközi Mihály, Czeglédi Sándor, Iványi István, Szilárdy Ernő, Goldberger Lajos, Zettel Gyula, Bartha László, Keledi József, Helfy József, Fábai Zsigmond, Német Antal, Borsos József, Bencz Gyula, Ólbau Farkas, Pillán Ferencz, Márkucz Sándor, Deutsch László, Békési A., Tóth Lajos, Demeter István, Bogdán József, Felvinczi József, Keztyüs Sámuel, Tátray Sándor, Stettner András, Kelen Béla, Gomczér Mihály, Király Zsigmond, Mertz János, Foriss Mihály, Sebesi Károly, Molnár János, Zsirkay Károly, Kiss Lajos, Oláh Lajos, Eszenyi József, Kola Lajos, Kalla András, Somogyi Lajos, Schwartz Izidor, Mokri János, ifj. Kalla András, Beczkay Lajos, Oláh István, Hajdu Ferencz, Vásárhelyi Márton, Fenesi József, Krets János, Grünfeld Ignác, Simon István, Bauer Viktor, Vicsay István, Dobozi János, Kovács Béla, Stern Soma, Jakab Jakab, Held Kálmán, Máthé

István, Tóth József, Paizs Béla, Szücs József, Szabó László.

Daday József elnök nyitotta meg közgyűlést s átadta az elnöki székét *Szokoly* Tamás korelnöknek.

Szokoly Tamás felhívta a jelenvoltak figyelmét a fontos aktusra: a választásra. Tegyenek félre minden viszálykodást s egyetértéssel mozdítsák elő a kör ügyeit. A jegyzőkönyv vezetésére *Schwarcz* Izidort, a szavazatszedő küldöttség elnökéül *Széles* Lajost, tagjainul ifj. *Cser* Jánost és dr. *Pácz* Sándort jelölte ki.

Elnökké egyhangulag *Daday* Józsefet választották meg.

Szokoly Tamás üdvözölte az újonnan megválasztott elnököt, aki már hosszú évek óta vezeti buzgó odaadással a kör ügyeit.

Daday József köszönetet mond a bizalomért s igéri, hogy erejéhez képest igyekezni fog az elnöki tisztséggel járó feladatoknak megfelelni. Buzgó odaadás és lelkiismeret lesz vezér elve. Működésének azonban csak egy lesz sikere, ha a tisztikar, a választmány és a tagok támogatni fogják. Ezt kéri ismételve köszönetet mond megválasztásáért.

Pálffy Béla szólalt fel ezután. Czafolja azon híreszteléseket, a melyeket csupa rossz indulatból egyesek róla terjesztettek. Eljenzés és tetszés között jelentette ki, hogy a függetlenségi párt híve. Felekezeti gyűlölet nem vezet. Kéri a kör tagjait, hogy a felekezeti harcot ne engedjék a kör kebelében életre kelni, mert ez bomlásra vezetne. Négy év óta tagja a körnek s ha igénylik, felajánlja a kör érdekében tehetségét és működését.

Zajos éljenzés és tetszés fogadta a rövid beszédet, amely a legjobb benyomást keltette a kör tagjai között.

Ezután a szavazásra került a sor. A bizottság által megállapított névsor ment keresztül, csupán *Böszörményi* Lipót helyett, aki nem is tagja a körnek, *Pálffy* Bélát választották be a választmányba.

A választás eredménye különben a következő:

Megválasztottak: alelnökké *Beczkay* Lajos 63 szóval, *Milibák* József 30 szavazatával szemben.

Egyhangulag megválasztottak: gazd. elnök: *Oláh* Lajos, jegyzők: I-ső *Schvartz* Izidor, II-ik *Kelen* Béla, ügyész: dr. *Stokker* József, pénztárnok: *Weisz* Lajos, könyvtárnok: *Katona* Mihály, számvizsgálók: *Cser* János, *Stern* Soma, ifj. *Fekete* László.

Választmányi tagok lettek: *Dr. Adorján* Emil 94, *dr. Altmann* Jakab 94, *Arany* Sándor 94, *Balogh* Döme 92, *Bereczky* Sándor 94, *Bogdán* József 94, *Borsos* József 94, *Bujdosó* Lajos 88, *Czeglédi* Sándor 94, *Déry* János 94, *Diósi* Ferencz 91, *Domokos* Károly 90, *dr. Dóri* Ferencz 94, *Doboz* János 93, *Fischer* Emil 88, *Jakab* Jakab 85, *Hann* Lajos 94, *Halász* Lajos 94, *Karger* Sándor 94, *Keztyüs* János 94, *Köblös* Ferencz 93, *Kiss* Dávid 92, *Király* Zsigmond 94, *Kuglis* János 93, *Mertz* János 94, *Márkus* Bernát 93, *Milibák* József 87, *Márkucz* Sándor 92, *Mihálovits* János 85, *Mokri* János 94, *Molnár* János 93, *Nagy* János 85, *Nadányi* Jenő 94, *Nagy* Lajos 94, *Nagy* Endre 94, *Nemeth* Antal 94, *dr. Pácz* Sándor 94, *Papp* János 94, *Sulyok* István 94, *Schütz* Albert 93, *Szabó* László 94, *Széles* Lajos 94, *Szokoly* Tamás 94, *Szűcs* Ferencz 90, *Stern* Herman 94, *Weisz* Károly 93, *dr. Vucskics* Gyula 94, *Pálffy* Béla 67 szavazattal.

Szavazatot kaptak még *Tátray* Sándor (49), *Böszörményi* Lipót, *Greiner* Dániel, dr. *Berger* Ignác, *Zboray*, *Bencz* Gyula stb.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: A csepürágók.

Szerda: Bibbás asszony.

Csütörtök: Faust.

Péntek: Gyurkovics leányok.

Szombat: Traviata.

Csepürágók.

Vége egy operett az idej ujdonságok közt is, amelyet érdemes megnézni!

Az újabb operettek zenei része a főszöveget s a dallamosság helyett a harsogó zajra helyezi s úgy látszik a közönségnek tetszik ez a czirkuszi motívumokból összeszerkesztett muzsika. Amennyire azonban tetszik ez, annyira izléstelen; a czirkusz-zene czirkusz-zene marad, ha görögök vagy olasz és francia márkik énekelnek is, tánczolnak is reája s csak annál kirívóbb lesz az ellentét a zene és a szereplők közt. Tegyük hozzá, hogy az újabb operettek zenéjének legnagyobb része üres tákolmány s akkor világos lesz, miért tűnik le minden új operett egy-két év alatt a műsorról. Azért mert megbuktatásán egyaránt dolgozik a stilszerűtlen zene, a teheletségtelen zeneszerző s az ötletekben száraz szövegíró.

Szerencsés gondolat volt tehát a Csepürágók szerzőjétől, hogy a czirkuszi zenét visszavitte a czirkuszba s ha csinnadratta kell a közönségnek, verjék bohócok. A czirkuszi motívumok megnemesítve, hozzá néhány ügyes kellemes dallam s meg van a zenei siker. Hogy a zenei rész hatásának még egy titkát felfedezzük: a jobb és jobb számok fokozatosan következnek egymás után s a meglehetősen hosszú darabot megmentik az unalomossá válástól. Nagy dolgot nem várunk tőle s azt nem is ad; de közönszerű operettnek megfelel s — a mi szintén nem csekély érdeme — eredeti.

A mese kevésbé új: egy előkelő leánykát felszednek a komédiások a darab kezdete előtt, a darabban szenved a kis leány, szerelmes lesz s a IV. felvonás végén fölismeri szülei adják beleegyezésüket boldogságukhoz. Anyai az egész, néhány ötlettel és ügyes kupléval tarkítva.

Magáról az előadásról megemlékezve, első sorban a karmestert, *Müller* Ottót emeljük ki a darab pompás betanításáért, az ének és zenekar kitűnő dirigálásáért, sőt mint zeneszerzőt is elismerés illeti egyik betétért. A szereplők közül megint *Székely* Irén (*Susanne*) vált ki csodálatosan szép hangjával, *Pintér* Imre (*Pinguin*) is hangjánál s mint rendező elemében volt. Játékban vele egy színvonalon állott *Nyárai* (*Boisfleuri*) a kinek azonban óhajtjuk, hogy régi hangját mielőbb visszanyerje. Nagy derűtséget keltett *Fűredi* a korcsmáros komikus alakjában és kesergő kupléival. Fess kiss lovárnő volt *Kulinyi* Mariska gyalog és *Lengyel* Margit lóháton, *Lányi* Edith pedig ügyes énekkal és temperamentumos játékkal vált ki. Kisebb szerepekben *Bognár* János, *Benkő* Jolán, *Perényi*, *Dési* ügyeskedtek.

Külön kell megdicsérnünk *B. Horváth* Irma és *D. Tóth* Böcsi graciózus, kitűnően összetanult matróztánczát, melyhez jó komikus bohóckisérletet adott *Sarkadi* ugránczása.

Enek- és zenekar csak dicséretet érdemelnek. Diszletek újak, izlések.

A közönség megsajtotta, hogy nem fog unatkozni és egészen megtöltötte a házat, a mi remélhetőleg még néhányszor ismétlődni fog.

Dr. K. A.

Csepürágók. Ezt a gyönyörű zenéjű operettet ismétlik ma meg a Szigligeti-színházban. Felhívjuk e pompás operett ujdonságra a közönség figyelmét.

Lányi Edith búcsufellépte. Lányi Edith, színtársulatunk kedvelt szubrettje még kétszer lép fel a nagyváradai közönség előtt mielőtt elhagyja a Szigligeti-színházat s Budapes

ten a magyar színháznál elfoglalja új szerződését. Lányi Edith, ki több éven át volt a nagyváradai közönség kedvence, szerdán, a »Bibliás asszony« operettében lép fel utoljára nagy szerepben s aztán csütörtökön febr. 27-én a midőn is Burrián Károly operaénekes vendégszerrepelni fog — a »Faust« operában játszik utoljára.

Burrián Károly Nagyváradon. Burrián Károly, az Operaház hőstenoristája, ki olyan kivételes nagy sikerrel mutatkozott be a nagyváradai közönségnek, e hét folyamán vendégszerrepelni fog a Szigligeti-színházban legjelesebb szerepében a »Faust«-ban. Az előadást páros hérlétszünetben tartják.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 150.

Idénybérlet 189.

Ma, kedden, 1902. február 25-én

Csepürágók.

Operett.

S Z E M E L Y E K:

Malicorne, cirikuszigazgató	—	Bognár János
Adelaida, neje	—	Benkó Jolán
Susanne, kőtöltőzöcske	—	Székely Irén
Boisfleuri, bohóc	—	Nyárai Antal
Pingouin, legerősebb ember	—	Pintér Imre
Marion, menyasszonya	—	Lányi Edith
Langeac André hadnagy	—	Perényi József
Valangoujou báró, nagybátyja	—	Krasznay Andor
Valangoujou báróné	—	Füredi József

HELYVÁRÁK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 ft. Kőrszék 1 ft. 20 kr., Tamlaszék 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdele 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szerdán, február 26-án

A bibliás asszony.

Operett.

Igazságszolgáltatás.

A márczius havi esküdtek.

Tegnap délután sorsoltattak ki Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök elnöklete alatt a márczius havi esküdtek.

Rendes esküdtek:

1. Zankó Tivadar kasznár, Belényes.
2. Gábor Aron tanár, Nagyvárad.
3. Miskolczi Barnabás, kir. közjegyző Nagyvárad.
4. Koliner Dávid kereskedő, Nagyvárad.
5. Zinner Károly légszerkezési művezető, Nagyvárad.
6. Zádor Márton kereskedő, Nagyvárad.
7. Kracsun György kisbirtokos, Gyapju.
8. Kovács József földbirtokos, M. Telegd.
9. Glüksmann Armin kereskedő, Nagyvárad.
10. Schönberger Armin üzletvezető, Nagyvárad.
11. Batári Gyula ipartestületi ellenőr, Nagyvárad.
12. Maresó János földműves, Sarkad.
13. Kovács Béla ügyvéd, Nagyvárad.
14. Klobusitzky Béla földbirtokos, Monospetri.
15. Friedmann Benő birtokos, Nagyvárad.
16. Márton Ferencz ügyvéd Nagyszalonta.
17. Lovas Dániel szabó, Nagyvárad.
18. Schvarcz Jakab takarékpénztári könyvelő, Mező-Telegd.

19. Dr. Lázár Aurél ügyvéd, Nagyvárad.
20. Lovas Endre földbirtokos, Erminályfalva.

21. Amánt Béla ügyvéd, Nagyvárad.
22. Müller György vizszab. társ. titkár, N.-Szalonta.

23. László József vízmester, Nagyvárad.
24. Bottó Ferencz ügyvéd, Nagyvárad.
25. Lovász Sándor gazdatiszt, B.-Dószeg Ferencz major.

26. Kurcz Ignác sütő, Nagyvárad.
27. Dienes Lajos földbirtokos B.-Szt.-Márton.

28. Simon János hangszerkészítő, Nagyvárad.
29. Wallerstein Ferencz kereskedő, Nagyvárad.

30. Altmann Márton kereskedő, Margitta.

Helyettes esküdtek:

Szöke Ferencz cserépező,
Fodor Ambrus kovács,
Gasperik János kádár,
Fodor Lajos kovács,
Preiss Illés butorkereskedő,
Dull László kártyos,
Sádeperg Béla eczetgyáros,
Zsirkai Károly szijgyártó,
Faragó Imre kőműves,
Ember Jakab könyvelő, helybeli lakosok.

REGÉNY-OSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

— Csak egy kicsit nyers! Hiszen tudod, barátom . . . hajdanta nyomorult egy pár ezer rubel miatt sarokba szorított. El kellett adnom Krzemient. S most visszavásárolja! . . . Ha akkor nem vette volna olyan komolyan a dolgot, halálom után, mint vőm, ugyis örökölte volna Krzemient. Jó ember, de itt . . . — ujjával homlokára mutatott — itt forr és forrong szüntelenül! De végre is ez nem bűn . . . A tanácsos válasz helyett torkát köszöri.

— Ha az öreg gazdálkodott volna még tovább, — gondolta magában, — Krzemientből egy talpalatnyi sem maradt volna.

Plawiczki folsóhajtott.
— Most, hogy megvette, öreg napjaimra nehéz feladatot mért reám; ugyis tudom, hogy a gazdálkodás ezer gondja az én vállamra nehezedik.

A tanácsos majd hogy föl nem kiáltott: — Ments Isten!

Csak azzal vigasztalta magát, hogy a fenyegető veszély csak üres szóbeszéd. A ház előtt Mária fogadta őket, fiával karján.

Nemsokára asztalhoz ültek. A tanácsos fölemelte poharát s Polanieczki felé fordulva így szólt:

— Kedves szomszéd! Visszatér tehát közénk újra elfoglalja a helyet a mely megilleti. Különös gazdasági ismeretek nélkül, két hatalmas tényezővel bír, a melyet, földbirtokosaink nagyrészt nélkülöznek. Tetemes tőkével s nem csekély szervező képességgel rendelkezik. Visszatérte nagy örömet szerez, egyrészt azért, mert közeli szomszédságban leszünk, másrészt, mert bizonyítékát adja annak, a mit százszor ismételttem: hogy bár közülünk sokan kénytelenek vagyunk elhagyni a régi kúriát, hogy másutt keressük kenyerünket, fiaink vagy unokáink kétségtelenül visszatérnek a földhöz. Visszatérnek megerősödvé, meggedzödvé a létért való küzdelemben, a munkához szokottan, a helyes számítás, a pontosság hasznos ismereteivel. Egykoron azt mondtam önnek: — A föld vonz bennünket, mert a gazdaság egyedüli igaz forrása. — Akkor ön ellent mondott s ma ön krzemieni földesur.

— Igen, Máriaért és Mária által! védekezett Polanieczki.

— Érte és általa! — ismételte a tanácsos. — Hát azt hiszi, hogy teoriában asszonyainknak nem jutott szerep? Ők azok, a kiknek szíve és lelkiismerete leghamarább megtalálja

a kötelességet, s Ők azok, a kik annak útjára vezetnek. S miként a gazdagság egyedüli forrása, akként az egyetlen igazi kötelesség mindig és mindenkor a föld! Igen, visszatért hozzá, kedves neje miatt és által, de nem zárja ki azt, hogy ön földből való, s hogy a föld, mint saját alkatrészt magához vonzotta . . . Czime-rünkben tulajdonképpen az egyetlen és legmértőbb jelkép az eke volna. Es a mi fő: nemcsak Polanieczki Staniszlans és Polanieczka Mária tért vissza a földhöz, hanem visszatért a Polanieczki-család, mert ellenállhatatlanul él bennük számtalan generáció tradícionális ösztöne, a kik mindannyian e földön éltek és a kiknek porladozó tetemei mintegy a barázdának termékenységet fentartó elemét képezik. A Polanieczki-család egészségére üritem poharamat.

A vendégek pohárral kezükben Mária-hoz közeledtek. Mikor férje lépett melléje, megtartottan fülébe sugta:

— Ó, Stas, milyen boldog vagyok!

Az öreg Plawiczki fölemelte szavát:

— A földhöz ragaszkodni, hiven eltántoríthatatlanul, utolsó lehetünk: ez az, a mit hangoztatni nem szüntem meg soha!

(Vége.)

Az autonómiai kongresszus.

— Ejjel érkezett táviratunk. —

Budapest, febr. 24.

Elnök: Szapáry Gyula gróf megnyitja az ülést és felolvastatja a XIII. Leo pápának Vaszary Kolos hercegprimáshoz intézett következő tartalmu sürgönyét:

A szentséges tiszteletnek azon érzelmeit és ama szeretetteljes jó kívánataitokat, melyeket te és Szapáry Gyula gróf elnöklete alatt működő, kath. kongresszus XIII. Leo pápa jubileumának kezdetén kifejezni siettetek köszöni és jó indulatának jeléül neked és a többieknek apostoli áldását küldi

Rampolla.

Hosszantató éljenzés kísérte a pápa köszönő sorait.

Margalits Ede a vita alkalmával pártfogolja a püspöki indítványt, hogy a kanonoki kinevezéseknél önnállóan működjenek.

Zichy Vladimir Sággy indítványát pártolja.

Apponyi Albert nézete szerint a tanács véleménye ellenkezik a püspökökkel, a mi kétélű fegyver, miért is nem fogadja el a javaslatot.

Zichy Nándor nézete szerint Apponyi nem jól distingválja a szöveget s annak ujjabb szakasszal való meghosszabbítását nem fogadja el.

Ugron Gábor pártolja Sággy azon indítványát, hogy az egyházi hatalom kikerüljön a kormány kezéből.

A 125-ik §-t elfogadják. Sággy javaslatát nagy többséggel elvetik.

A 126-ik §-nál Szemrecsányi ajánlja a püspöki javaslatot, melynek értelmében az alapok kezelési módjának megállapítása kizárólag a püspökök kezében lesz.

Zichy Nándor fájlatja, hogy némely püspök oly kormányának köszöni állását, melynek sem tagjai, de elnöke sem katolikus, hogy az alapokat ministerium kezeli, nem jó, sőt hűtellen volt, mert nem egyszer másra fordították. Az egyetemet katolikus intézménynek tartja, miért is egyedül kath. elnevezése a jogos.

A tanulmányi alapokat a rendektől elvonni nem lehet, hiszen most is na-

gyon siralmasan állanak a kegyes rendiek, fölvirágoztatásuk pedig kívánatos lenne. A tanulmányi alap nem bírta ki az iskolák fenntartását s ez a körülmény vonta maga után az államosítást. Ha nem gazdálkodunk okosan, rövid időn belül egy iskolánk sem lesz. A kath. alapokat, kath. méltóságok kezelésére kell bízni, mert ezt kívánja érdeklünk.

Margalits nézete szerint a tanulmányi alap biztosítva csak úgy lesz, ha Ő királyi Felsége a kormánytól független méltóságot nevezne ki, s bizna meg az alapok kezelésével.

Ugron Gábor szerint függetleníteni kell a kath. vagyont, mert a jelen állapotok között nem oldhatják meg feladataikat. A mai kezelés megsértése a tulajdonjognak.

Indítványozza: hogy a kath. egyházi iskolai és jótékonyági célokra vagyont szerezzen. A meglévő célszerűen jövedelmeztesse. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kezelése alatt lévő és a kath. egyház tulajdonát képező, kath. vallási, tanulmányi és egyetemi alapok a katolikus nevelésnek megfelelően a király legfelsőbb felügyeleti jogának sértetlen feladatával úgy kezeltesse, mint *ő Felsége* az erdélyinél azt megengedte és elrendelte. (Hosszantartó éljenzés.)

A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

Henrik herceg utazása.

New-York, február 23. A mikor a Kronprinz Wilhelm szombaton este nagy viharban nantucketi tűzhajóhoz közelített, **Henrik** herceg a Narconi-féle táviróval angol nyelvű üdvözlő táviratot küldött *Roosveltn* elnöknek, a melyben annak a reményének adott kifejezést, hogy az elnök fiának állapota javul és azt kívánta, hogy a beteg gyors felgyógyulása tegye lehetővé a hercegnek, hogy az elnököt és az amerikai népet Washington születésének évfordulóján üdvözölhesse. A Kronprinz Wilhelm szép napsugaras időben érkezett New-Yorkba. A parton és a brocklyni hidon nagy néptömeg hullámozott, a mely a német hajót nagy lelkesedéssel üdvözölte. Az Irving-Place-színházban ma diszlocadás volt, a melyen Holleben német nagykövetet és a Hohenzollern tiszteit a legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte a közönség. A herceg nem volt jelen az előadáson. (M. T. I.)

A délafrikai háború.

Pretória, febr. 23. E hó 20-ára virradó éjjel 300 búr egy délről jövő erős búr csapatból támogatva Tweskopje mellett megtámadta a frankfort-vreidei őrházvonalat. Az ellenség keresztül tört egy tüskés sövényt és azután heves tüzelés között keresztülvágott az őrházvonalon. Több búr elesett, de a holtesteket elvitte az ellenség. De-Wett most a Vilge folyó mellett áll. Csapatái kisebb részekre osztottak. (M. T. I.)

A barcelonai nagy sztrájk.

Barcelona, február 23. A város délután is egészen nyugodt volt. A munkaadók nem akarják a munkások követelte betéteket kifizetni. A munkaadók a főkapitánynyal egyetemben elhatározták, hogy a műhelyeket újra

megnyitják, de attól tartanak, hogy a munkások többsége nem fog munkába állani.

Perpignan, február 23. Barcelonából jövő utasok azt beszélnek, hogy a nyugtalanság még egyre tart és pedig azért, mert a hatóságok nem akarják a sztrájkvezetőket szabadon bocsátani. A sztrájkolók izgatottsága nő. Az újságok nem találnak szedőket, a libertadok és anarkisták ellenben ki tudják nyomtatni plakátjaikat, a melyeken a sztrájkolókat kitartásra buzdítják. Több angol hajó kártérítést követel, mert kénytelenek voltak új rakományok nélkül elmenni. (M. T. I.)

Merénylet egy korcsmáros ellen.

Surány, febr. 24. (Saj. tud. távir.) Sámuel Samu korcsmárost, midőn a pinczébe borért ment, négy álarcos rabló megtámadta s agyonverte. A bor nagy részét elvitték. A csendőrség már nyomában van a gyilkosnak.

KOZGAZDASAG.

A Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Terményhitelbank közgyűlése.

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta a Biharmegyei Kereskedelmi, Ipar- és Terményhitelbank, városunk egyik legrégibb és előkelőbb intézete I. évi közgyűlését a részvényesek élénk részvétele mellett. A közgyűlésen a következő részvényesek jelentek meg:

Dr. Baróthy Ákos, dr. Bartha János, dr. Berkovits Ferencz, Brüder Jenő, Bügler Jakab, Bügler Vilmos Deutsch K. I., Dukesz Salamon, dr. Edlmann Menyhért, Farkas Izidor, Fényes Manó, Ficzek Lajos, dr. Gerő Ármin, dr. Gyémánt Jenő, Hajós Izsó, Halász Kálmán, Huzella Gyula, Kazian Károly, Keller József, Kornstein Emil, dr. Kornstein Lajos, Kolliner Dávid, Kolliner Miksa, Krausz D., Léderer Mór, Léderer Dávid, Lichtmann József, Lukács Gyula, Lusztig Jakab, Markbreit Sándor, Markovits Antal, Markovits Emánuel, Markovits Károly, dr. Márkus László, Mihely Pál, dr. Molnár Jenő, ifj. Moskovits Mór, Nagy György, dr. Radó Ignác, Reismann Mór, Róth János, Rothmann Jakab, Sall Ferencz, dr. Sarkadi Lajos, Sável Kálmán, Schütz Albert, Schwartz Ferencz, dr. Schweiger Ede, Sonnenfeld Adolf, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Steiner A. M., Stankovits József, Szabó József, dr. Wallner Ödön, Weschler Adolf, Weidlich István, Weinberger Jakab, Weisz Ignác, dr. Weisz Márton.

Az intézet elnöke, **Szabó József**, a közgyűlést délelőtt 10 órakor megnyitván, konstataja, hogy 59 részvényes 739 részvény képviselőben van jelen és így a közgyűlést, mely ugy a hivatalos lapban, mint a helyi lapokban szabályszerűen meghirdetett, határozatképesnek mondja ki. A jegyzőkönyv vezetésére dr. **Berkovits** Ferencz intézeti ügyészt, hitelteljesítésére pedig három jelenvolt részvényest kéri fel.

Elnök felkérésére Reismann Mór vezérigazgató a múlt üzletévre vonatkozó igazgatósági jelentést a következőkben adja elő:

Igazgatósági jelentés.

Az egyes üzletágak tekintetében megjegyezzük, hogy a betét állag az előző év zárószámadásában kitüntetett végösszeghez képest mintegy ötszáz ezer koronával kevesebbedett; ennek oka csak abban rejlik, hogy Nagyvárad városa az 1901. év második felében felvett nagyobb kölcsönéből kifolyólag nálunk tetemes összeget helyezett el, melyet azután a kölcsön rendeltetésénél fogva a múlt év folyamán kivett. Ha ettől az átfutó tételről eltekintünk konstatálhatjuk, hogy betét-állományunk az előző év állagát megtartotta.

A váltó-leszámitolás az év vége felé kifogástalan jellegű váltókban 825,851 kor. 17 fillérrel emelkedett. A nagyobb visszafizetések közül előálló jelzálogkölcsön-állag kevesebbedett,

az értékpapírokra nyújtott előleg csekélységgel emelkedett. A kellő fedezet mellett engedélyezett folyó-zámla-üzletre nagy figyelmet fordítottunk s örömmel látjuk, hogy ezen üzletágban ügyfeleink száma folyton emelkedik.

Ertékpapír készletünknel a kedvezőtlen áralakulatok dacára veszteségeket nem szenvedtünk.

Ingtalanaink ismét szaporodtak, mert követeléseink megmentése végett a múlt évben egy házat és az alsó-szopori vásárjogot árverésen szereztük. Az e tételnél mutatkozó csekély jövedelmezés onnan származik, hogy az árverésre kerülő ingatlanok nagybárra rossz állapotban vannak és azok rendbe hozatalára jövedelmük számlájának terhére befektetéseket eszközöltünk.

Ezek előre bocsátása után betérjesztjük a felügyelő-bizottságtól is felülvizsgált 1901. évi zárószámadást, mely szerint az évi tiszta nyereség 127,977 kor. 51 fill.

Kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy a zárószámadást tárgyalni, a behajthatlan 7576 kor. 66 fillér összegű váltók leírását elhatározni és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a kimutatott tiszta nyereség felosztására nézve következő indítványunkat elfogadni méltóztassék.

a kétes követelések tartalék	
alapjára fordítottassék	4,500 kor. — fill.
a tiszt. nyugdíj-alapra	3,000 » — »
igazgatósági, vezérigazgatói és felügyelői jutaléokra fizetessék	21,117 » 68 »
a fennmaradó 99359 kor. 83 fillérből fordítottassék osztaléokra 2250 drb. részvény után részvényenként 42 koronával	94,500 » — »
a tisztviselők és szolgák jutalmazására	3,450 » — »
jótékony és közmívelődési célokra	1,200 » — »
és a maradvány	209 » 83 »
melylyel a	127,977 kor. 51 fill.

nyereség kimerítettett, a tiszt. nyugdíj-alaphoz csatoltassék.

Ezen jelentés felolvasása után **Reismann** Mór vezérigazgató a közgyűlés tudomására hozza, hogy az igazgatóság **Szabó József** elnökségének 10-ik évfordulója alkalmából, érdemdes működésének elismerésül arczképét az intézet részére megfestette. Tette ezt pedig az eddigi szokástól eltérően az élővel szemben, mert élet hű arczképét és azt akarta, hogy tisztelt elnöke még életében — melyet a gondviselés mennél hosszabbra nyújtson — ugy az igazgatóság mint a részvényesek szeretetéről és ragaszkodásáról meggyőződjen. Reméli, hogy az igazgatóság e tényét a tisztelt közgyűlés is magáévá teszi és jóváhagyólag tudomásul veszi.

A közgyűlés örömmel és lelkesedéssel fogadja az igazgatóság ezen intézkedését és az üzleti jelentés helyeslő tudomásul vétele után az igazgatóság minden indítványát egyhangúlag elfogadja, miből kifolyólag a múlt évi 33-ik osztalék szelvény már e hó 24-étől kezdve **42 koronával** (15. %) kerül beváltásra.

Következik ezután a **felügyelő bizottsági** jelentés, valamint a tiszt. nyugdíj állásról szóló jelentés felolvasása, melyek meghallgatása után a közgyűlés a felmentvényt ugy az igazgatóság, mint a felügyelő bizottság részére megadja.

A napirend értelmében az igazgatósági, felügyelő bizottsági és választmányi tagok megválasztására 2 szavazatszedő bizottság küldetvén ki, ezek eljárásának eredményeképp az elnök bejelenti, hogy igazgatóknak, mint a kik legtöbb szavazatot nyertek a következők választottak meg: **Szabó József**, **Reismann Mór**, **Markovits Antal**, **Léderer Dávid**, **Farkas Izidor** és **Markbreit Sándor**.

Felügyelőknak megválasztottak: **Ficzek Lajos**, **Krausz Dávid** és ifj. **Moskovits Mór**; felügyelő bizottsági póttagok: ifj. **Rimanóczy Kálmán**. A választmányba tagokul beválasztottak: **Dukesz Salamon**, dr. **Hoványi Gyula**, **Keller József**, **Kolliner Miklós** (új), **Markovits Károly** (új), **Sall Ferencz**, **Tahéry Armin**, **Kornstein Emil**; póttagul: **Szödényi Nándor**.

Ezután Wallner Odön dr. megyei főügyész részvényes, annak kiemeléseivel, hogy az intézet immár egy harmad évszázad alatt áll Reismann Mór vezérigazgató jeles vezetése alatt és a legrigorozusabb elvek szerinti kormányzása alatt mindig a legszebb eredményekről számolt be, bő osztalék nyújtása mellett pedig pontos működés tekintetében a legszigorubb bírálatot is kiállotta, indítványozza, hogy ezen érdemek elismerésül a vezérigazgatónak, az igazgatóság, felügyelő bizottság és a tiszti kar-nak köszönet szavazzassék.

A közgyűlés a tett indítványnak jegyzőkönyvbe leendő vételét élénk helyesléssel elfogadta.

A napirend ki lévén merítve, a közgyűlés az elnök elítetésével véget ér.

A kamara teljes ülése. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a f. évi február hó 26-ikán, szerdán délután fél 3 órakor a kamara helyiségében teljes ülést tart. Nagyvárad, 1902. febr. 19-én. **Huzella Gyula**, kir. kereskedelmi tanácsos, elnök.

Tenyész-bika vásár. A biharmegyei gazdasági egyesület által f. évi márczius hó 1-én szombaton, Berettyó-Újfaluban rendezendő tenyész-bika vásár iránt igen szép érdeklődés mutatkozik, a tenyésztők közül többen jelentkeztek már, hogy tenyészbika szükségletüket ott óhajtják beszerezni. Igeu emeli a vásárnak értékét az a körülmény, hogy **Fókay Dezső** kerületi állattenyésztési felügyelő mindazon községeknek, melyek az újfalui vásáron szerzik be bikáikat, az állam által adni szokott kedvezményeket megadja s így a községk nagyon jutányos feltételek mellett szerkezhetik be ott a tenyész-bikákat. Ezt a községi előjáróságoknak figyelemükbe ajánljuk, de a közönségnek figyelmét is felhívjuk a vásárra, mert tenyész-bikákat ily módon könnyen értékesíthetik.

Gazdasági szakelőadások Piskolton. A biharmegyei Gazdasági Egyesület vasárnap, azaz a hó 23-án Piskolton tartott gazdasági szakelőadásokat. Az előadások iránt nemcsak a piskolti kisgazdák tanúsítottak nagy érdeklődést, hanem részt vett azon Piskolt intelligens közönsége is. Megjelent az előadásokon a járás érdemdús főszolgabírója **Dobozy Kálmán** és szolgabírója **Nagy Zoltán** is. Az előadások sorozatán **Fókay Dezső** kerületi állattenyésztési felügyelő az állattenyésztésről tartott kiváló előadást, majd **Szemes Arpád** tartott előadást a növénytermelés köréből. Végül **Weingartner Andor** egyleti titkár ismertette a gazdasági munkás és család segélypénztár szervezetét. A község derék aljegyzője az előadások befejezése alkalmával a lakosság nevében köszönetet mondott a gazdasági egyesületnek az előadások rendezéséért s kérte az egyesület, hogy a vármegye ezen szélső községében máskor is rendezzen ilyen hasznos előadásokat.

Reich Jenő és Társa
Tőzsde jelentése
-- A Tiszántul eredeti távirata. --
Értéktőzsde

Budapest, február 24.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Allamvasut	624.50
Rimauuranyi	416.
Magyar postak	488.
Salgótarjáni	
Wagon-köleson	

Határvidék.

Budapest, február 24.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, szeg.	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti érc- és értéktőzsdén 1902 február 24-én

Magyar aranyjárdék 4%	119.95
Magyar koronajárdék	97.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,7%	120
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,7%	101.90
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.25
Halmadéki jog megváltási kötvény	100.75
Hortvái-uzlavonföldterhermentesítési kötvény	96
Magyar nyeregy-ny-sorsjegy-köleson	188.50
Tízszázalékos szociál. sorsjegyek köleson	155.80
Osztrák járdékpapírban	101.50
Osztrák járdék ezüstben	101.35
Osztrák járdék aranyban	121
Osztrák korona járdék	98.45
Osztrák államsorsjegyek	151.
Osztrák magyar bank részvény	16.30
Magyar hitelbank részvény	713.
Osztrák hitelintézet részvény	698.
Parisi visa	95.45
20 frankos arany (Napoleon) érem	1.05
Németbirodalmi bank	117.25
Londoni visa	240.
20 márkás érem	28.44

A szerkesztését felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Törlesztéses kölcsönt

5%

Vidéki bérházakra, földbirtokra

szerzek minden előleg nélkül még abban az esetben is, ha magasabb kamatu kölcsönökkel vannak megterhelve.

Leveleket forduló postával elintézem.

Sárkány József,

68. Budapest, Váci-körut 21. szám.

Uj varrógép üzlet.

22 év óta a varrógépek minden ágazatát alaposan kiismerve az elsőrendű SINGER varrógépekből, mint a melyeket legkitünőbbeknek találom, egy a mai kor igényeinek megfelelő!

varrógép üzletet

nyitottam a **Zöldfa-utca 15. sz. alatt**. Midőn ezt a helybeli és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozom, egyuttal bátor vagyok szives érdeklődésüket felhívni a következőkre.

Raktáron tartok hazai gyártmányu legkitünőbb **Adria varrógépeket**, továbbá különféle valódi **Singer** kis és nagy karikahajtó, **Singer, Vibrating, Schulle, Teuton** és iparosok részére a legujabb és legczélsezerűbb **MINERVA** gépeket (mert ezek a leggyorsabbak.)

Gép és kerékpár-részek, valamint javítás-nálam a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

A legjobb minőségű elsőrendű SINGER varrógép ára 80 koronától feljebb, havi és heti részletfizetésre is szolgálom gépeimet.

A t. vevőközönséget biztosítom a legpontosabb kiszolgálásról, valamint varrás és himzésbeni díjmentes oktatásról.

A n. é. közönség b. támogatását kérve, vagyok mély tisztelettel

Rottenburg Sámuel,

47 Zöldfa-utca 15. szám.

Uj üzlet!

GLANZMANN ÁRMIN

épület-bádogos,

Nagyvárad, Kispiaez és Magyar-u. sarok.

Légszesz, vízvezetékek

és

74

csatornázások felszerelési üzlete.

Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Elektrotechnikai villanyvilágítás.

Szoba-sürgöny és telefonrendező.

Házak jókarban tartási vállalat.

Most nyilt meg!

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.

Ingyen! élelnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **élelnagyságu** 60 cm. magas művésziiesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen élelnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékű egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Élelnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.

A nagyváradai takarékpénztár

1901. évi

MÉRLEG-SZÁMLÁJA.

VAGYON.					TEHER.				
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	
Pénzkészlet			174290	61	Részvénytőke			420000	
Előleg kölcsönök			31468	21	Tartaléktőke			464178	22
Zálog »			3683	13	Nyugdíjalap			155977	35
Jelzálog »			5259678	21	Betétek könyvecskékre	11582516	44		
Törlesztéses jelz. kölcsön			1042688	02	» folyószámlára	354467	23	11936983	67
Váltó kölcsön	3129286	62			Magyar tkp. közp. bankra enged. kölcsönök			1159584	16
leírás	28604	36	3100682	26	Hitelezők számlája			183036	73
Adósok folyó számlája			3747129	12	Zálogárverési többlet			400	26
Értékpapír	1687205	42	1607106	35	Fel nem vett osztalék			700	—
leírás	80099	07	48787	51	Visszleszámítás			1139852	44
Pénzintézeteknél elhelyezett tőke			582495	03	Betét 10%-os kamatadó			26876	25
Ingatlanok számlája			7061	52	Előre felvett kamatok			61667	31
leírás			575433	51	Felosztandó 1901. évi nyeresmény			96807	71
Árverési bánatpénz, perköltség és óvatolás	22304	14							
leírás	2290	94	20013	20					
Értékes felszerelések	16376	18	15000	—					
leírás	1376	18	1659	34					
Ércpénz és bélyeg			18444	61					
Előre fizetett kamatok			15646064	10				15646064	10

NYERESÉG- és VESZTESÉG-SZÁMLA.

TARTOZIK					KÖVETEL				
	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	
Be tét kamat			517701	32	Előleg, zálog, jelzálog, folyószámlai adósok, váltó és törlesztéses kölcsönből befolyt kamatok			888354	44
Betét 10%-os kamatadó			54698	92	Értékpapír kamat			74947	95
Leszámított kölcsönök kamata			65958	76	Ingatlanok jövedelme			28254	37
Hitelezők kamata			36383	30	Késedelmi kamat			14305	95
Nyugdíjalap kamata			6984	15	1902. évre előre fizetett kamatok			18444	61
Adó			20797	12					
Személyzet fizetés			28868	54	Nyereség.				
Visszleszámítolat			49293	92	Jutalék, leirt követelések, ércpénz, ingatlan és elévült betétek után			42912	96
Kezelési költség			8627	18					
1902. évre felvett kamatok			61667	31					
Nyereség 216.239 kor. 76 fill.									
Veszteségek és leírások:									
Értékpapír számlán árfolyam különbözet	80099	07	119432	05					
Váltó számlán	28604	36	96807	71					
Ingatlan számlán	7061	52							
Perköltség és óvatolási számlán	2290	94							
Értékes felszerelések	1376	16							
Felosztandó nyereségi egyenleg			1067220	28				1067220	28

Nagyvárad, 1901. december 31-én.

Dr. Hoványi Géza,
vezérigazgató.

Justh Károly,
könyvvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Sal Ferencz,
kir. tan., elnök.

Lévay Zsigmond, Lopusnyi Gyula,
Papp János.

Frankó Endre, Huzella Gyula,
Hlatky Endre, Kovács Béla.